

Förprovningar av stallplatser 2017

- Förprovningarna av stallplatser ökade för de flesta djurslag under 2017.
- För dikor, grisar och slaktkycklingar nåddes de högsta nivåerna på många år.
- Förprovningarna av mjölkstallar ligger kvar på en låg nivå, det innebär att det uppdämda investeringsbehovet blir allt större.

Resultat från 2017 års förprovningsstatistik

Investeringsviljan mäts genom länsstyrelsernas förprovningar av nya eller ombyggda stallar. Förprovningen är en granskning av stallarna utifrån djurskyddssynpunkt. Förprovningen görs innan byggnationerna sätts igång och erfarenheten är att de provningar som görs också resulterar i färdiga stallar.

Investeringarnas storlek beror till stor del av nuvarande och förväntad lönsamhet i respektive produktionsgren. Möjligheten att få investeringsstöd är också en faktor som påverkar investeringsviljan. Vid övergången från en budgetperiod för landsbygdsprogrammet till den kommande perioden brukar det finnas ett visst glapp, det brukar påverka investeringarna negativt.

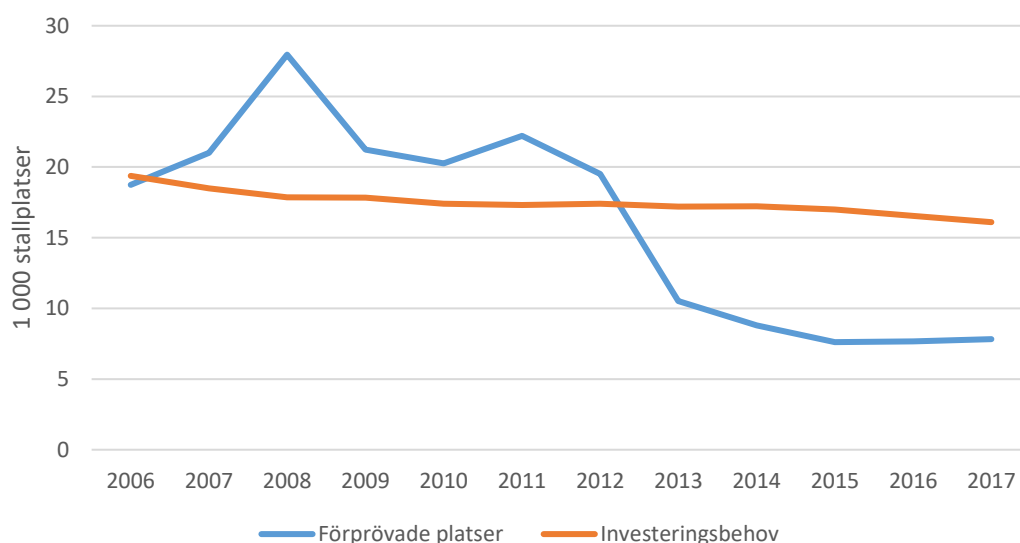
I beräkningarna av investeringsbehovet har det antagits en livslängd för en stallplats på 20 år för mjölkkor, dikor och sugor och 15 år för övriga djurslag.

Mjölkkor

Under 2017 söktes förprovning för knappt 8 000 mjölkkoplatser. Jämfört med de närmaste föregående åren är det en oförändrad nivå. Jämfört med perioden 2008-2012 är det däremot en halvering. Under de senaste åren har förprovningarna även omfattat även färre koplatser per investeringsobjekt.

Antas en livslängd på 20 år för en mjölkkoplatser behövs en årlig investeringsnivå på drygt 15 000 platser för att bibehålla dagens mjölkkoantal. Utfallet de senaste åren har varit ungefär hälften av behovet. Sedan 2013 har det byggts upp ett ackumulerat investeringsbehov på drygt 40 000 mjölkkoplatser.

Svag lönsamhet i mjölkproduktionen under de senaste åren är en viktig orsak till att investeringsviljan minskat kraftigt. Under det senaste året har mjölkpriserna ökat men hittills har det inte avspeglats i ökad investeringsvilja. Sverige är ett av få länder inom EU där mjölkproduktionen inte ökade under 2017.

Figur 1 Antal förprovade mjölkplatser och beräknat investeringsbehov 2006-2017

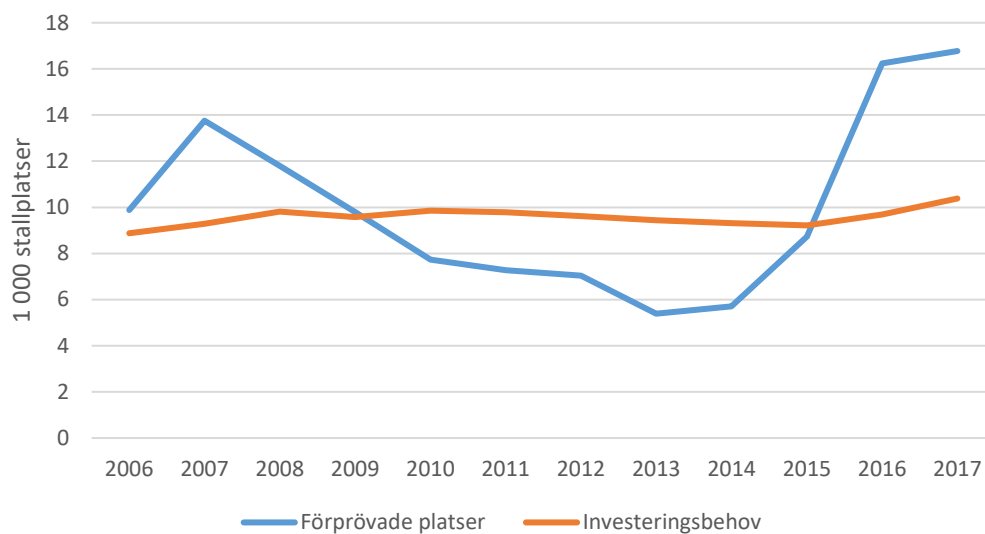
Källa: Jordbruksverket

Dikor

2017 nådde förprovningarna av stallplatser för dikor sin högsta nivå på mer än tio år. Drygt 16 000 dikoplatser förprovades, det är en ökning med knappt 1 000 platser jämfört med förra året och en tredubbling jämfört med 2013.

Jämfört med det långsiktiga investeringsbehovet ligger förprovningarna för perioden 2015-2017 över denna nivå. För att hålla dagens dikoantal behövs det en årlig investeringsnivå på cirka 10 000 platser.

Marknaden för nötkött har utvecklats positivt under de senaste åren med priser i Sverige som legat betydligt högre än i andra EU-länder. Trots prisskillnaden har importen av nötkött till Sverige minskat. Ökat intresse bland svenska konsumenter för god djurvälstånd och djur som bidrar till att skapa miljönytta i form av bland annat biologisk mångfald är en viktig förklaring till den positiva utvecklingen.

Figur 2 Antal förprövade dikoplatser och beräknat investeringsbehov 2006-2017

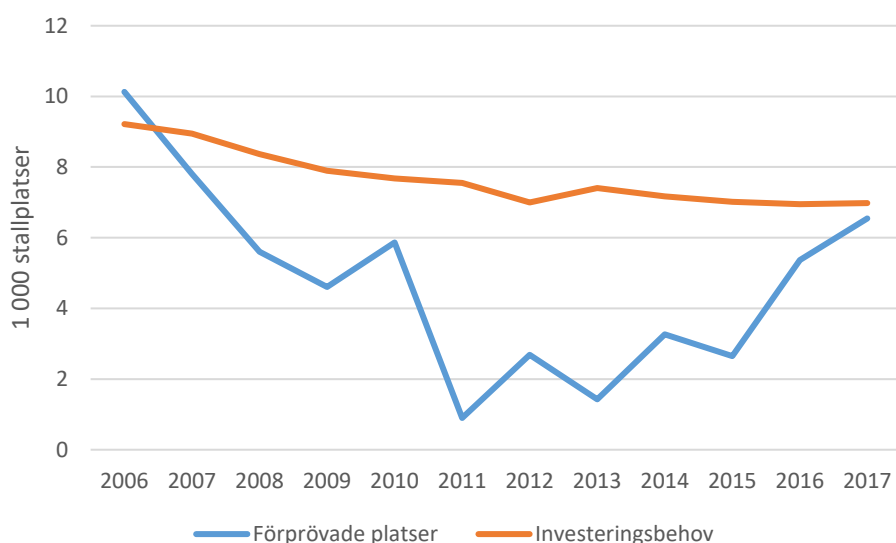
Källa: Jordbruksverket

Suggor och slaktsvin

Förprovningarna av suggstallar har första gången sedan 2006 nått upp till en nivå som motsvarar det beräknade investeringsbehovet. Under 2017 förprovades cirka 6 500 suggplatser, det är det största antalet som förprovats sedan 2007.

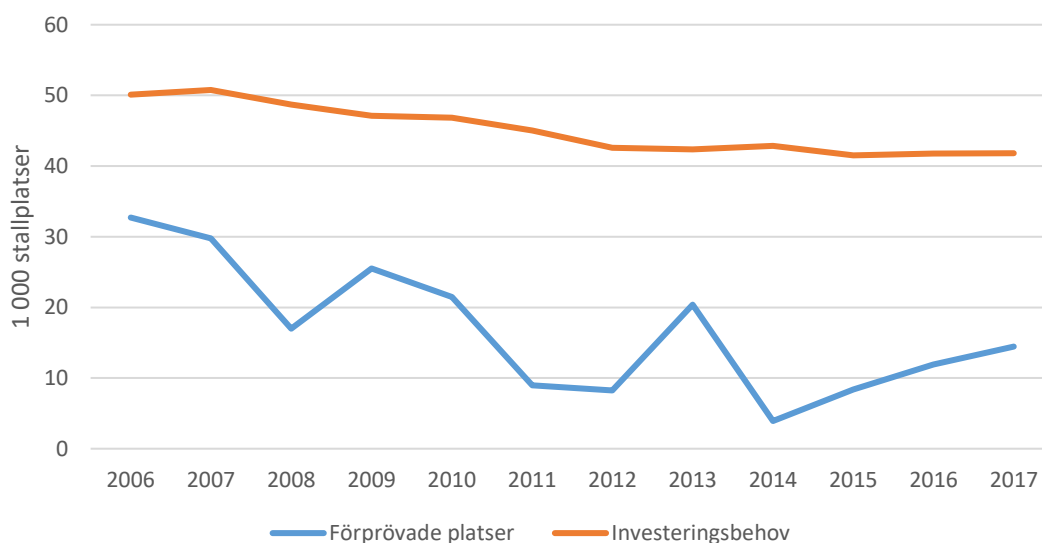
Antalet slaktsvinsplatser som förprovats ökade något mellan 2017 och 2016. Sett över en längre tidsperiod är dock trenden fallande. Förprovningarna under 2017 är bara hälften av de nivåer som uppnåddes för tio år sedan. Inte något år under perioden 2006-2017 har det faktiska antalet förprovningar nått upp till det beräknade investeringsbehovet.

Marknaden för griskött har varit stark under de senaste åren. Priset för svenskt griskött har legat på en högre nivå jämfört med de flesta andra länder i EU. Trots höga priser har mängden importerat griskött minskat. Ökad efterfrågan på svenskt griskött beror bland annat på ökad medveten hos konsumenterna om djurvälstånd med mera.

Figur 3 Antal förprovade suggplatser och beräknat investeringsbehov 2006-2017

Källa: Jordbruksverket

Figur 4 Antal förprovade slaktsvinsplatser och beräknat investeringsbehov 2006-2017

Källa: Jordbruksverket

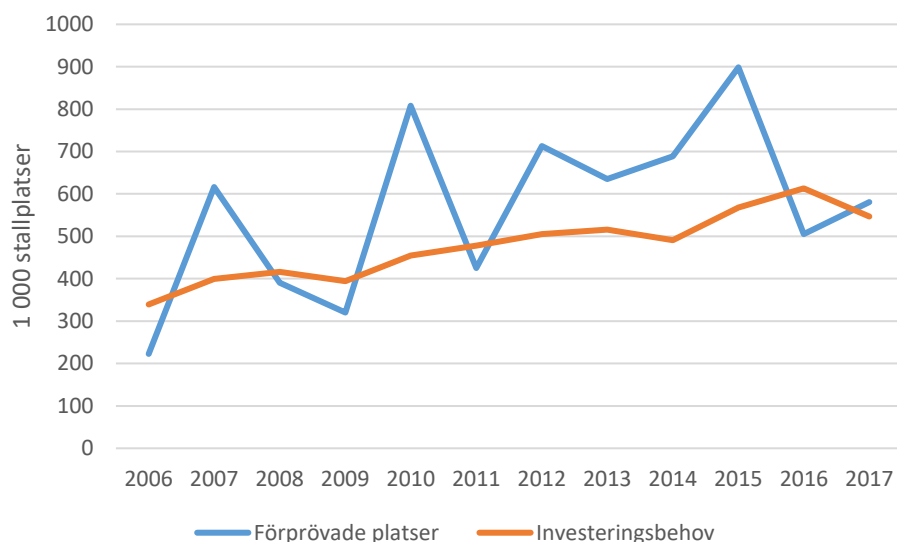
Fjäderfä

Antalet förprovade platser för värphöns och slaktkycklingar ökade mellan 2016 och 2017, ökningen var störst för slaktkycklingar. Förprovningarna för slaktkyckling nådde sin högsta nivå på mer än tio år. Sett på lite längre sikt är trenden stigande både för värphöns och slaktkyckling.

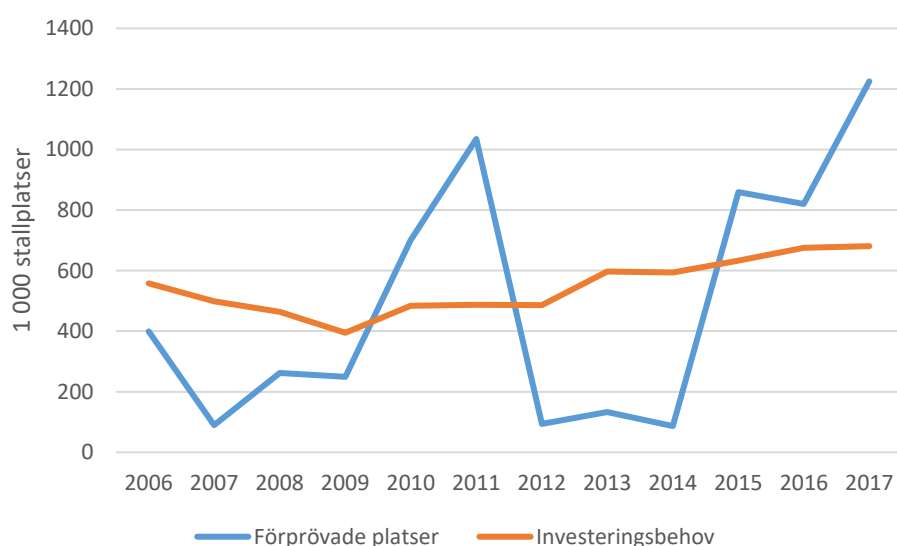
De faktiska förprovningarna för både värphöns och slaktkyckling har under de flesta av åren legat över det beräknade behovet.

Marknadsutvecklingen har varit stark både för ägg och kycklingkött vilket givit högre priser i Sverige jämfört med andra EU-länder.

Figur 5 Antal förprovade värphönsplatser och beräknat investeringsbehov 2006-2017

Källa: Jordbruksverket

Figur 6 Antal förprovade slaktkycklingplatser och beräknat investeringsbehov 2006-2017

Källa: Jordbruksverket

Slutsatser

För de flesta djurslag har det varit flera förprovningar av stallplatser under 2017 jämfört med föregående år. Det gäller särskilt för dikor, grisar och slaktkycklingar. Stabila marknadspriser under några år tillbaka är en viktig orsak till att investeringarna ökar i dessa sektorer. För mjölkorna ligger däremot förprovningarna kvar på en historiskt sett låg nivå. Nuvarande investeringstakt motsvarar inte behovet om nuvarande mjölkproduktion ska behållas. Trots att mjölkpriset ökat under det senaste året har det inte varit tillräcklig stimulans.

På tal om jordbruk publiceras på den här sidan på webbplatsen:

<http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/handel/politikochframtid/patalomjordbruk.4.6b0af7e81284865248a80002531.html>

Det finns en prenumeration kopplad till nyhetsbrevet.

Kontaktperson

Bengt Johnsson, 036-15 61 93
